

SZÉCHENYI ISTVÁN
EGYETEM
GYŐR

Közgazdaságtan I. (N_AKA6, NGB_AK007_1, NGF_AK057_1, NGF_EG007_1)

2014/2015. tanév, őszi félév
ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

SZÉCHENYI ISTVÁN
EGYETEM
GYŐR

Az oktató adatai

- **Dr. Koppány Krisztián PhD**
egyetemi docens, dékánhelyettes
- fogadóóra időpontja és helye: keddenként
18:40, J-1 terem (*vizsgaidőszakban kizárólag e-
mailen történő egyéni egyeztetés szerint történik
a konzultáció*)
- telefon: 96/503-400 31-64-es mellék
- e-mail: koppanyak@szek.hu
- honlap: <http://rs1.sze.hu/~koppanyak/web/>

Koppány Krisztián, SZE

SZÉCHENYI ISTVÁN
EGYETEM
GYŐR

Kötelező és ajánlott irodalom

- **Farkas Péter – Koppány Krisztián [2006]:**
*Közgazdaságtan: Mikro- és makroökonómiai
ismeretek mindennapi használatra.* Universitas Kht,
Győr.
- Az egyes leckékhez kapcsolódó ajánlott irodalom az
előadásokon kerül ismertetésre.
- Az oktató által nyomtatott vagy elektronikus
formában rendelkezésre bocsátott, az oktató
honlapjáról (<http://rs1.sze.hu/~koppanyak/web/>)
letölthető segédanyagok, valamint az előadásokon
elhangzottak egyaránt a kötelező tananyag részét
és a számonkérés tárgyát képezik.

Koppány Krisztián, SZE

Számonkérés és értékelés

- A vizsgaidőszakban hetente 45 perces **írásbeli vizsga**.
- A dolgozat egy 20 kérdésből álló **teszt**; a kérdések fele elméleti jellegű, fele számítási feladat. (A számpéldák csak mellékszámítással értékelhetők.)
- Minden helyes válasz 1 pontot ér. Értékelés: 10 pont alatt elégtelen, 10-12 pont elégséges, 13-15 pont közepes, 16-18 pont jó, 19-20 jeles.
- A sikeres vizsga valószínűsége tippeléssel:
 $0,25^{10} = 9,537 \cdot 10^{-7}$, azaz 0,00009537%

Koppány Körtvélyes, SZIE

1-2. lecke

A közgazdaságtan fogalma és a gazdaság mozgatórugói

Mivel foglalkozik a közgazdaságtan? A transzformációs görbe üzenete és a közgazdaságtan definíciója. A munkamegosztás és a csere elmélete.

Mit csinál egy közgazdász?

- értékesít / beszerез
 - megkeresi a lehetséges vevőket és szállítókát
 - igyekszik megfelelő árakat elérni
- pénzügyi forrást szerez / befektet
 - bankhitelt vesz fel / nyújt
 - értékpapír kibocsátást szervez / értékpapírt vásárol
 - tőzsdén kereskedik
- értékel, elemzi egy vállalat működését különféle szempontokból
 - könyvel, kiszámítja az adót
 - elemzi a gazdaság egészének folyamatait
 - modelleket alkot
 - előrejelzéseket készít
 - a globális válság okait, következményeit és az abból való kilábalás lehetőségeit kutatja (<http://crisisofcredit.com/>)
 - egyetemi hallgatóknak tanít közgazdaságtant

Koppány Körtvélyes, SZIE

Milyen ismeretek kellenek ehhez?

- a piac és a piaci partnerek magatartásának elemzése, a kereslet és a kínálat elemzése
- a pénzügyi összefüggések, a pénzügyi rendszer és (jog)szabályainak ismerete
- a vállalati gazdálkodás összefüggéseinek és elemzési módszereinek ismerete
- a gazdasági, számviteli és adózási (jog)szabályok ismerete
- a gazdasági rendszer összefüggéseinek, törvényszerűségeinek ismerete
- **ezekre az ismeretekre alapfokon minden diplomás értelmiséginek szüksége van!**

Koppány Krisztián, SZE

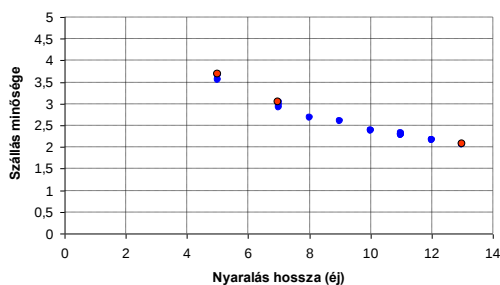
Mivel foglalkozik a közgazdaságtan?

- alkalmazás és elmélet
- a gazdaság szereplői és kapcsolatrendszerük ►
- elméleti gazdaságtan
 - mikro, mezo vagy makro szint
 - zárt vagy nyitott gazdaság (gazdasági hírek ►)
- a(z elméleti) közgazdász szerszámosládája: a modellek

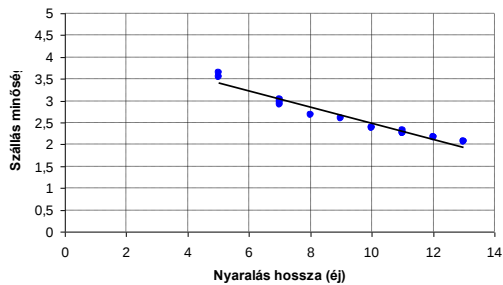
Koppány Krisztián, SZE

Választási lehetőségek egy balatoni nyaralásnál

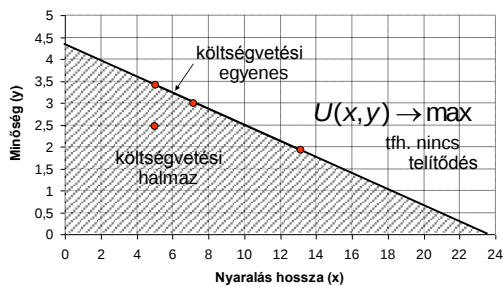
Koppány Krisztián, SZE

Választási lehetőségek egy balatoni nyaralásnál

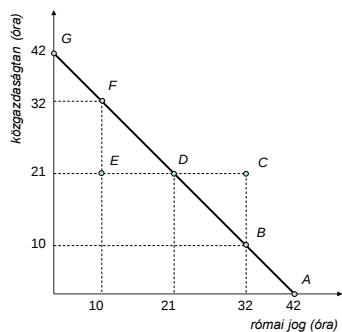
Koppány Krisztián, SZE

A választási lehetőségek modellje

Koppány Krisztián, SZE

Választási lehetőségek ábrázolása

Koppány Krisztián, SZE

A „választási” modell univerzalitása

- alkalmazási lehetőségek
 - költségvetési halmaz, költségvetési egyenes
 - termelési lehetőségek, transzformációs görbe ▶
- univerzális üzenet
 - korlátozott lehetőségek, szűkösség, gazdálkodás
 - trade-off, az alternatív költség fogalma
 - hatékonyság a termelésben és az elosztásban

Koppány Krisztián, SZTE

A munkamegosztás és a csere klasszikus elmélete

- a hatékonyság növelése munkamegosztással
- a specializáció alapja
 - abszolút előny, Adam Smith (1776)
 - komparatív előny, David Ricardo (1817)
- a modern közgazdaságtan születése
- példák
 - specializáció és külkereskedelem Ricardo klasszikus példájában
 - hatékonyságnövelés munkamegosztással egy számítástechnikai szaküzletben

Adam Smith
(1723-1790)

David Ricardo (1772-1823)

Koppány Krisztián, SZTE

Ricardo klasszikus példája

Tényezőigényességek

	bor (mó*/liter)	posztó (mó/vég)
Anglia	110	100
Portugália	80	90

Termelékenységi mutatók

	bor (liter/mó)	posztó (vég/mó)
Anglia	1/110	1/100
Portugália	1/80	1/90

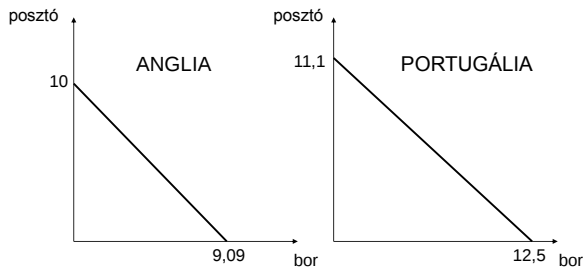
* mó = munkaóra

- **tényezőigényesség:** egységnyi termeléshez szükséges erőforrás-mennyiség
- **termelékenység:** egységnyi erőforrás-felhasználással elérhető termelési eredmény

Koppány Krisztián, SZTE

A termelési lehetőségek határa Angliában és Portugáliában

- az egyszerűség kedvéért feltesszük, hogy 1000 munkaóra erőforrást használunk fel mindkét országban

Abszolút és komparatív előnyök

Tényezőigényességek

	bor (mó/liter)	posztó (mó/vég)
Anglia	110	100
Portugália	80	90

Alternatív költségek

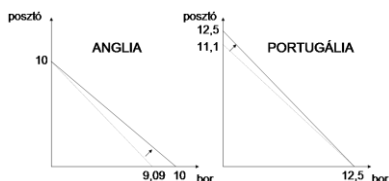
	a boré posztóban	a posztóé borban
Anglia	1,1	0,909
Portugália	0,88	1,125

- Egy gazdasági egységnek **abszolút előnye** van valamely termék előállításában egy másik gazdasági egységhez képest, ha az adott termék egy egységét kisebb ráfordítással állítja elő, mint a másik gazdasági egység.
- Egy gazdasági egységnek **komparatív előnye** van valamely termék előállításában egy másik gazdasági egységhez képest, ha az adott termék egy egységét kisebb alternatív költséggel állítja elő, mint a másik gazdasági egység.

Koppány Kristóf, SZIE

A kölcsönösen előnyös csere

- országon belüli cserearányok*
 - Angliában egységnyi posztóért 0,909 egységnyi bort adnak
 - Portugáliában egységnyi borért 0,88 egység posztót adnak
- kölcsönösen előnyös-e mindkét ország számára a komparatív előnyök szerinti specializáció, majd a termékek 1:1 arányban történő cseréje?

<http://www.open.edu/openlearn/society/politics-policy/people/economics/60-second-adventures-economics-the-principle-comparative-advantage>

* Ha a cserearányok a tényezőigényességen alapulnak.

Koppány Kristóf, SZIE

A számítástechnikai szaküzlet „termelési” adatai

Termelékenységi mutatók

Tevékenység	Gábor	Laci
	db/óra	
Összeszerelés	3	2
Javítás	2	1

Tényezőigényesség

Tevékenység	Gábor	Laci
	perc/db	
Összeszerelés	20	30
Javítás	30	60

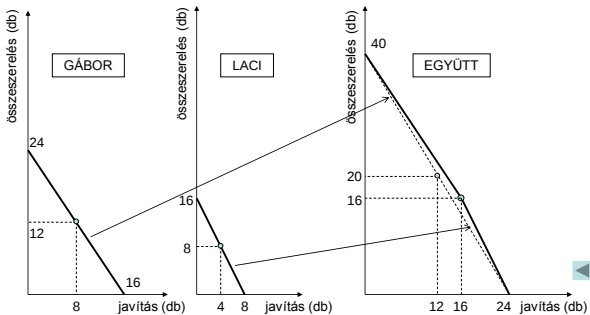
Alternatív költségek

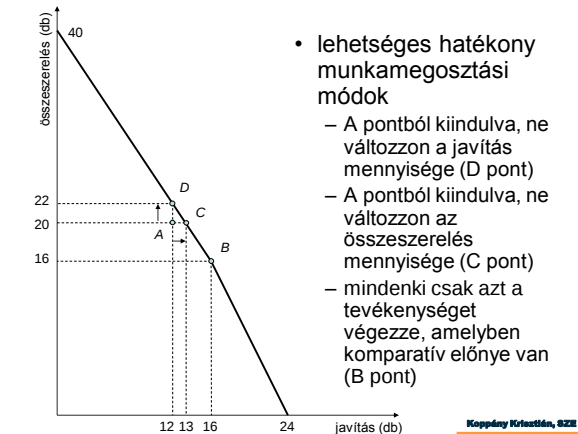
Tevékenység	Gábor	Laci
Összeszerelés	0,67	0,5
Javítás	1,5	2

Lacinak az összeszerelésben,
Gábornak pedig a javításban van
komparatív előnye.

Koppány Krisztián, SZIE

A termelési lehetőségek határa a számítástechnikai szaküzletben

- lehetséges hatékony munkamegosztási módok
 - A pontból kiindulva, ne változzon a javítás mennyisége (D pont)
 - A pontból kiindulva, ne változzon az összeszerelés mennyisége (C pont)
 - mindenki csak a tevékenységet végezze, amelyben komparatív előnye van (B pont)

Koppány Krisztián, SZIE

Mivel foglalkozik a közgazdaságtan?

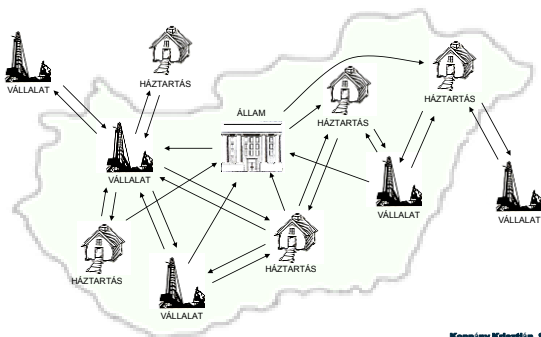
- gazdasági teljesítmény és jólét
 - munkamegosztás → növekvő termelési hatékonyság
 - kölcsönösen előnyös cserék → növekvő társadalmi jólét

„A közgazdaságtan azt tanulmányozza, hogy a társadalmak miként használják a szűkös erőforrásokat értékes termékek előállítására, és hogyan osztják el ezeket a társadalom tagjai között.” (Samuelson-Nordhaus)

Koppány Krisztián, SZTE

Illusztrációk

A gazdaság szerkezeti vázlata

Tényleg szárnyra kapott a magyar gazdaság

2014. szeptember 03., szerda, 09:02 • Utolsó frissítés: 2014. szeptember 03., szerda, 10:21

Szerző: MTI

A KSH megerősítette a 3,9 százalékos második negyedévi GDP-növekedést.

A bruttó hazai termék (GDP) 3,9 százalékkal nőtt a második negyedévben, az előző negyedévhez képest pedig 0,8 százalékos volt a gazdaság növekedése a szezonálisan kiigazított adatok szerint – erősítette meg a részletes adatok alapján szerdán a Központi Statisztikai Hivatal (KSH). A második becslés megegyezik az augusztus 14-én közzét első becslés eredményével.

A második negyedévben jelentősen emelkedett a feldolgozóipar (9,0 százalékkal) az építőipar (19,1 százalékkal), de a mezőgazdaság (5,6 százalékkal) teljesítménye is. A fuvarszállításai oldalon a beruházások növekedési üteme az első negyedévi 13,9 százalékról 17,4 százalékosra gyorsult, a háztartások fogyasztási kiadásaié pedig 1,7-ről 2,4 százalékra. Az export és az import növekedése lassult az előző negyedévhez hasonlóan rendre 7,7-ről 6,7, illetve 7,8-ról 7,3 százalékra. (A GDP-ben számításba vett külkereskedelem az árukát és szolgáltatásokat együtt mutatja.)

A részletes második negyedévi adatokról kiadott jelentésben a KSH felülvizsgálta az első negyedévi számokat is: eszerint az éves GDP-növekedés 3,5 százalékkal helyett 3,7 százalékos volt.

Koppány Károlytán, B2B

*pénzcentrum

Sok családnak csak hitelből indul a tanév

2012.09.01. 12:02

Az iskolakezdés az évi családi költségvetés egyik meghatározó eleme, a családok a nyár végén esedékes pénz kiadások fedezésére gyakran a fogyasztási hitel hívják segítségül.

A nyár vége sok család számára annak átgondolását is jelenti, hogyan gazdálkodják ki okosra az iskolakezdéssel járó költségeket. Az érdeklődés az általános vagy középiskolai korú gyermek családoknál több tízezer forintba kerül. Még nyelvényben kell a pénztárcájukba nyúlásuk szokás, akik egyetlenre gyerekekkel kezdik a tanévet, hiszen ott akár szüresre nagyságrendet is elérheti például egy albedetért két kancsó összege.

A szezonális a fogyasztási hitel piacnak egyik meghatározó tényezője - tájékoztat a K&H Bank mai közleménye. Tapasztalatuk szerint nyár végén, ősz elején minden évben megfigyelhető egy nyári emelkedés a fogyasztási hitelek iránti keresletben, amelyet részben az iskolakezdési költségek indukálnak. Ebben az időszakban megfigyelhető a meglévő folyósítású hitelek iránti keresletben, illetve nagyobb igény mutatkozik új hitelek iránt is. Az ügyfelek körében különösen a személyi kölcsön és a hitelkártya termékek népszerűek ilyenkor.

A pénzügyi demográfia szerint az idén áprilisban bevezetett THM-plafonok köszönhetően a hitelek árcsúszása kedvezőbb lett, az egyes hiteltermékek közötti összehasonlíthatóság. A kiszámíthatóbb hitelköltségek környezetét is élénkítette a fogyasztási hitelek piacát.

A fogyasztási hitelek piaca a világ utáni első sokk óta nem változott jelentősen, az ilyen típusú banki termékek forgalma messze jár a világ előtti években tapasztaltaktól. 2012-ig folyamatosan csökkent az ügyfélkörrel jellemzően ezt a szerepet. A fogyasztási hiteltermékek közül a személyi kölcsönökkel a 2009. januári csúcs óta folyamatosan lemereszkedő jelenséget a piacban, a személyi kölcsön állomány fokozatosan csökkent. A folyósítású hitelek állománya ezzel szemben az elmúlt években nagyjából hasonló szinten mozgott.

A cikk eredeti URL-je: http://penzcentrum.hu/hatev/sok_csaladnak_csak_hitelbol_indul_a_tanuv_1033774.html

Koppány Károlytán, B2B

Portfolio

A gazdasági hírforrás

A forintot nem érdekelte a megállapodás - 314 körül zárjuk a hetet

2014.09.05. 16:47

A forintot ma már nem érdekelte az orosz-ukrán tüzsűnet híre, sőt a vártnál rosszabb amerikai munkapiaci adat sem hozott érdemi mozgást az euróval szembeni árfolyamban. Szerdán pedig Putyin szavaira még erősödöttünk, sőt a csütörtöki váratlan EKB-döntés is jól hatott hazánk devizájára. A feltörekvő piacokon egy fokkal érdekesebb volt a mai nap, a török líra és a dél-afrikai rand erősödött az euróval szemben. A heti teljesítményünk így sem mondható rossznak: ~0,3 százalékkal erősödöttünk az euróval szemben, noha a dollárjegyzések (annak erősödése miatt) ~1 százalékkal emelkedtek.

Koppány Károlytán, B2B

Világgazdaság Online

A japánok is lemondhatnak a Made in Japanról

2012. 8. 30. 14.06 | Utolsó módosítás: 2012. 8. 30. 17.25 | Vállalatok » Ipar

Évszázados hagyomány ér véget azzal, hogy a japán cégek külföldre telepítik azokat a gyártókapacitásokat is, amelyekkel a hazai piacukat látják el. Egy kutatóintézet elemzése szerint ebben az évtizedben négymillió feldolgozóipari álláshely szűnik meg Japánban a folyamat hatására.

A trendet már a tavaly decemberi adatok is alátámasztották, eszerint a gyári munkahelyek mindössze a teljes állomány 16,5 százalékát tették ki, ez a legalacsonyabb érték 1953 óta. A japán cégek az első világháború idején azért települtek külföldre, hogy az ottani piacokat kiszolgálják, mostanra azonban már a hazai vásárlókat is egyre gyakrabban szolgálják ki külföldön gyártott termékkel.

Koppány Kristóf, SZÉ

2013. augusztus 22., csütörtök 13:55 napi.hu

Tart a hajszra a legjobb albérletekért

Az egyetemisták jellemzően a 2-4 szobás albérleteket keresik, amiért Budapesten szobánként 35, vidéken 26 ezer forintot hajlandók átlagosan fizetni - derül ki az Orthon Centrum (OC) legújabb felméréséből, amely szerint a bőséges kínálat dacára a legjobb lakások már bérletre találhatók. Az albérleti díjak idén nem emelkedtek jelentősen.

A fiókolások, egyetemisták tradicionálisan a nyár végén pezsdülnek fel a bérleti piacot, ami az OC tapasztalatai szerint idén is érezhető volt.

Igy választanak a diákok

Az egyetemisták számára a havi költségek és az egyetem közelsége a két fő szempont a választáskor. Az albérlet keresői ugyan egyelőre kímélet, az árak előrelátása a hónap végéig elég nehéz, de a kínálatból lassan elfogynak az igazán jó adottságokkal rendelkező lakások - állítja az OC. Az albérletre érkező a hónap vége, vagy csak szeptemberben elkezdő diákok már egy jócskán ártott kínálatot találkoznak majd. A valamivel alacsonyabb bérleti díjú panellakások is keresettek az egyetemisták között, bár a diákok a bérleti díj mellett a rezst is figyelembe veszik a mérlegelésnél. A kiadó lakás típusa, azaz, hogy téglá épült, vagy panelházakról van szó kisebb súllyal eszik a latba, mint a havi költségek, illetve az elhelyezkedés.

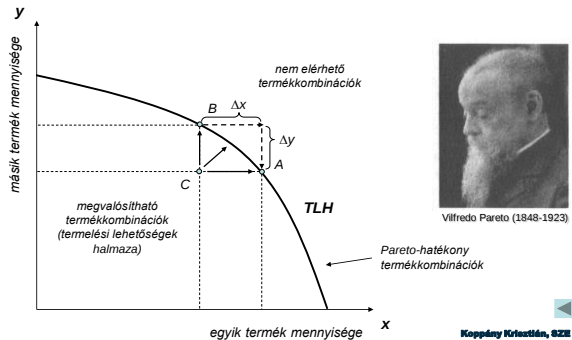
Évek óta változatlan trend, hogy a fiókolások, egyetemisták többbendmagúkkal keresnek nagyobb, 3-4 szobás albérleteket, mivel így több szobát tudják osztani a havi fix -, illetve a rezsköltségeket. Az ilyen lakóköltségekkel fontos szempont a lakás jó beosztása, hiszen ezek a költségek nem feltétlenül baráti viszonyok, hanem gazdasági megfontolások mentén szerveződnek.

Az egyéves bérleti időszak általában jellemző az egyetemista bérletre, ami kelő biztonságot nyújt a tulajdonosnak, hogy ne kelljen az iskolai év közben új bérletet keresnie, illetve a lakóköltségek is újraszerveződhetnek a következő tanévre. Szintén bevett megoldás, hogy egy nagyobb szobában több egyetemista lakik.

A diákok általában a biztonság, gépesített albérleteket keresnek, amivel a lakástulajdonosok is tisztában vannak, így az egyetemnek mellett elhelyezkedő kiadó lakások általában frissenretek kerülnek a piacra.

A termelési lehetőségek határa

Koppány Kristóf, SZÉ